

MONIKA DRELA
Uniwersytet Wrocławski

WYKONYWANIE ZADAŃ PUBLICZNYCH PRZEZ MUZEA JAKO PRZESŁANKA WYŁĄCZENIA OCHRONY PRAWNOAUTORSKIEJ INFORMACJI O ZASOBACH PUBLIKOWANYCH W INTERNECIE

SŁOWO WSTĘPNE

Muzea publiczne stanowią osoby prawne lub zakłady czy jednostki budżetowe funkcjonujące w strukturach administracji publicznej — zarówno państwowej, jak i samorządowej¹. Organy administracyjne wykonują zadania publiczne między innymi poprzez struktury organizacyjne muzeum, a sam dyrektor muzeum publicznego ma status organu administracyjnego. Zadania publiczne to zadania przypisane państwu lub jednostkom samorządu terytorialnego przepisami prawa — w większości przepisami ustaw zwykłych². W doktrynie wyraźnie wskazuje się, że zadanie publiczne może być wykonywane równolegle przez organy i instytucje administracji publicznej oraz podmioty prywatne³. Stąd okoliczność, że oprócz muzeów publicznych istnieją muzea prywatne, nie ma wpływu na kategoryzację zadań wykonywanych przez te pierwsze w wykonaniu przepisów ustawowych⁴ jako zadań publicznych. Wykonywanie zadań publicznych przez muzea w zakre-

¹ Zob. K. Zalasńska, *Muzea publiczne. Studium administracyjnoprawne*, Warszawa 2013, s. 23 i n. W ustawie z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (tekst jedn. Dz.U. z 2013 r., poz. 235 ze zm.) państwowe lub samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu realizacji zadań publicznych nazywane są podmiotami publicznymi (art. 2 ust. 1 pkt 7 tej ustawy), dlatego też uzasadnione jest nazywanie państwowych lub samorządowych muzeów muzeami publicznymi.

² S. Biernat, *Prywatyzacja zadań publicznych*, Warszawa-Kraków 1994, s. 22–23. Autor ten wskazuje także, że „podstawowym kryterium dla uznania danych zadań za zadania publiczne jest okoliczność, iż państwo lub samorząd ponoszą w świetle prawa odpowiedzialność za ich zrealizowanie”. *Ibidem*, s. 29.

³ *Ibidem*, s. 56.

⁴ Ustawa z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (tekst jedn. Dz.U. z 2012 r., poz. 987) wskazuje, że muzeum realizuje swoje cele w szczególności przez popieranie i prowadzenie działalności artystycznej i upowszechniającej kulturę; udostępnianie zbiorów do celów edukacyjnych i nauko-

sie udostępniania i rozpowszechniania kultury nie budzi w doktrynie ani w judykaturze żadnych wątpliwości i nie zmienia tego okoliczność, że niektóre spośród tych zadań realizowane są w cywilnoprawnych formach działania administracji (np. zawieranie umów o organizowanie wystawy, umów o sporządzanie ekspertyz, umów o digitalizację zbiorów).

Muzealium ma swoją definicję legalną; jest to rzecz stanowiąca własność muzeum posiadającego osobowość prawną, wpisana do inwentarza muzealiów (art. 2 ust. 1 ustawy o muzeach). Ustawodawca wskazał *verba legis*, że muzealia stanowią dobro narodowe (art. 2 ust. 1 *in fine* tej ustawy). Muzealia to także rzeczy znajdujące się w muzeum mającym status *statio fisci* lub *statio municipii*, stanowiące własność organizatora muzeum (art. 2 ust. 2 tej ustawy). Inne przedmioty znajdujące się w muzeum, wpisane do inwentarza depozytów lub objęte innymi listami lub katalogami (np. inwentarzem archiwaliów), nie mają formalnie statusu muzealium. Dla przejrzystości wywodów będę się posługiwać jedynie nazwą muzealium, jednak wszystko, co na ten temat zostanie napisane, dotyczy też obiektów i innych dóbr (w tym dóbr niematerialnych) wpisanych do inwentarza depozytów lub innych inwentarzy dóbr znajdujących się w muzeach — z wyłączeniem materiałów archiwalnych⁵. Informacje gromadzone przez muzea (w postaci fotografii lub opracowań) mogą stanowić również element bazy danych *sui generis* chronionej (jako całość) na podstawie ustawy o ochronie baz danych⁶ niezależnie od tego, czy poszczególne elementy tej bazy objęte są ochroną prawnoautorską, czy też nie. Trzeba przy tym zauważyć, że w praktyce świadomość tego, że np. inwentarz muzealiów jest regulowany także ustawą o ochronie baz danych, nie jest powszechna.

UDOSTĘPNIANIE ZDJĘĆ MUZEALIÓW W INTERNECIE

Obecnie kluczowym problemem związanym z udostępnianiem kultury jest dostosowanie obowiązujących przepisów prawa do nowego obszaru życia społecznego, jakim jest Internet i związana z nim możliwość łatwego rozpowszechniania informacji wśród ludzi. Problem ten dotknął też muzea, które w nowej rzeczywistości technologicznej zmuszone są wykonywać swoje zadania nowymi narzędziami, spośród których najważniejszym jest udostępnianie informacji o zbiorach muzeów publicznych w Internecie. W Ministerstwie Administracji i Cyfryzacji obecnie trwają prace nad ustawą o ponownym wykorzystaniu infor-

wych; zapewnianie właściwych warunków zwiedzania oraz korzystania ze zbiorów i zgromadzonych informacji (art. 2 pkt 7a, 8, 9 tej ustawy).

⁵ Udostępnianie materiałów archiwalnych poddane jest regulacji ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (tekst jedn. Dz.U. z 2011 r. Nr 123, poz. 698 ze zm.).

⁶ Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o ochronie baz danych (Dz.U. Nr 128, poz. 1402 z późn. zm.).

macji sektora publicznego (tzw. re-use) w celu implementacji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/37/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. zmieniającej dyrektywę 2003/98/WE w sprawie ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego (tzw. dyrektywa re-use), nakazującej między innymi udostępnianie zasobów znajdujących się w muzeach⁷. Nowa ustawa ma stanowić także uzupełnienie regulacji ustawy o dostępie do informacji publicznej⁸. Jednak ponownemu wykorzystywaniu (na podstawie projektu tej ustawy) nie będą podlegać utwory ani bazy danych, do których prawa własności intelektualnej przysługują podmiotom trzecim. Ograniczenie to wynika z art. 23g ust. 8 pkt 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej, co może mieć znaczenie w odniesieniu do części zasobów znajdujących się w muzeach. Znaczna bowiem część eksponatów w muzeach publicznych to zbiory stanowiące informację sektora publicznego⁹, a przy tym jednocześnie będące nośnikiem utworu, do którego prawa autorskie przysługują osobom trzecim (nie zaś muzeum, które jest posiadaczem samego nośnika). Dodatkową komplikacją jest okoliczność, że muzeum jest posiadaczem nośników utworów wytworzonych w różnych krajach przez twórców niebędących Polakami i nie zawsze prawo polskie będzie miało zastosowanie w obszarze ochrony praw autorskich twórców.

Prowadzone prace legislacyjne wyraźnie odzwierciedlają kolejny olbrzymi problem, z jakim boryka się ustawodawca¹⁰, którego źródłem jest zasadniczo brak spójnej regulacji dotyczącej korzystania z majątku stanowiącego domenę publiczną, czyli mienia wykorzystywanego w szeroko rozumianym interesie publicznym, a posiadanego przez osoby prawne prawa publicznego. Wąskie ujęcie cywilistyczne prawa własności zakłada, że uprawniony do korzystania z rzeczy jest tylko właściciel lub inne osoby posiadające od tegoż właściciela pochodny względem własności tytuł prawny do rzeczy, nie przystaje do koncepcji zapewnienia publicznego dostępu do zgromadzonych muzealiów, a z drugiej strony brak jest nie tylko wyodrębnionej regulacji prawnej, ale nawet spójnej koncepcji tzw. rzeczy publicznej lub domeny publicznej w prawie polskim. O ile powstają ustawy dotyczące gospodarowania majątkiem publicznym w zakresie nieruchomości

⁷ <https://mac.gov.pl/konsultacje/zalozenia-do-projektu-ustawy-o-re-use> (z 14 kwietnia 2015 r.).

⁸ Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej, tekst jedn. Dz.U. z 2014 r., poz. 782 z późn. zm.

⁹ W rozumieniu ustawy o dostępie do informacji publicznej.

¹⁰ Nie tylko polski ustawodawca, problem dotyczący praw autorskich do utworów rozpo-
wszechnianych przez muzea to problem międzynarodowy, ponieważ muzeum zwykle jest po-
siadaczem utworów stworzonych przez twórców z różnych krajów. Zob. G. Pessach, *Museums,
Digitization and Copyright Law: Taking Stock and Looking Ahead*, *Journal of International Media
& Entertainment Law*, 2006–2007, s. 253 i n.; J. Peter, D. Wienand, *Museums as International
Copyright Owner*, *International Legal Practitioner* 21, 1996, s. 78 i n.; J. Bartle, *Copyright Clearances
for Online Images: A Lesson Learned*, *Museum News* 83, 2004, s. 27 i n.

w zasobach Skarbu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego¹¹, o tyle zasady gospodarowania innymi składnikami majątku publicznego nie doczekały się podobnych regulacji. Dobra te to z jednej strony rzeczy ruchome — w tym zakresie istnieją w doktrynie prawa administracyjnego opracowania dotyczące korzystania z nich przez władzę publiczną¹², z drugiej strony są to dobra niematerialne, takie jak utwory, dobra intelektualne (bazy danych) czy nawet inne dobra wirtualne (zdigitalizowane zdjęcia dokumentów lub przedmiotów niebędących nośnikami utworów, tzw. treści cyfrowe¹³), które pojawiły się stosunkowo niedawno, a jeszcze nie zostały w żaden szczególny sposób wyodrębnione przez ustawodawcę wśród składników mienia publicznego.

CHARAKTER PRAWNY TREŚCI CYFROWYCH WYTWARZANYCH PRZEZ MUZEA PUBLICZNE

Digitalizacja, czyli wytwarzanie treści cyfrowych najczęściej w postaci zdjęć cyfrowych lub skanów to działanie podejmowane przez muzea w określonym celu, jakim jest zwiększenie dostępności zasobów muzealnych, w tym utworów (zwielokrotnienie utworu na innym nośniku), to po prostu odrębne pole eksploatacji w rozumieniu prawa autorskiego¹⁴. Przy założeniu, że sytuacja prawna muzeum publicznego byłaby taka sama jak podmiotów prywatnych w zakresie praw autorskich, proces digitalizacji i korzystanie ze zdjęć muzealiów w Internecie byłyby mocno ograniczone. Elektroniczne kopie muzealiów powstałe w wyniku procesu digitalizacji są kopiami utworów (w przypadku gdy muzealiom jest nośnikiem takiego utworu) i w związku z tym, bez zezwolenia twórcy (np. wyrażonego w umowie licencyjnej lub umowie przenoszącej majątkowe prawa autorskie) muzeum jako właściciel lub posiadacz fizycznego nośnika utworu nie mogłoby korzystać z utworu poprzez jego zwielokrotnienie na innym nośniku i innym polu eksploata-

¹¹ Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn. Dz.U. z 2014 r., poz. 518 z późn. zm.); ustawa z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (tekst jedn. Dz.U. z 2012 r., poz. 1187 z późn. zm.); ustawa z dnia 30 maja 1996 r. o gospodarowaniu niektórymi składnikami mienia Skarbu Państwa oraz o Agencji Mienia Wojskowego (tekst jedn. Dz.U. z 2013 r., poz. 712).

¹² Zob. M. Tabernacka, *Prawne zasady korzystania z obiektów i urzędzeń użyteczności publicznej*, Warszawa 2013; L. Bielecki, *Koncepcja rzeczy publicznej w prawie polskim. Zagadnienia administracyjnoprawne*, Kielce 2013.

¹³ W ostatniej dużej nowelizacji kodeksu cywilnego projekt ustawy przewidywał, że przepisy umowy sprzedaży będą stosowane odpowiednio w przypadku sprzedaży treści cyfrowych, co miało stanowić zmianę art. 555 k.c., jednak ostatecznie ustawa przyjęta przez sejm nie zawierała już tej regulacji. Zgodnie z art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (Dz.U. poz. 827) treść cyfrowa są to dane wytwarzane i dostarczane w postaci cyfrowej.

¹⁴ Zob. P. Ślęzak, *Umowy w zakresie współczesnych sztuk wizualnych*, Warszawa 2012, s. 204–216.

cji. (W każdym razie — poza zakresem dozwolonego użytku publicznego przez czas trwania autorskich praw majątkowych). Dodatkowym problemem jest fakt, że wiele spośród obiektów znajdujących się w muzeach nie ma ustalonego stanu prawnego¹⁵, a przy tym twórca muzealium bywa nieznany.

Konflikty pomiędzy wykonywaniem zadań w interesie publicznym przejawiającym się w konieczności zapewnienia publicznego dostępu do majątku muzeów publicznych a ograniczeniami wykonywania zadań publicznych wynikającymi z przepisów prawa autorskiego są faktem. Przepis art. 1 ust. 1 prawa autorskiego¹⁶ przewiduje, że przedmiotem prawa autorskiego jest każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiejkolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia. Jednocześnie ustawa wyłącza spod ochrony niektóre kategorie działalności twórczej człowieka, o ile wymienione są one w art. 4 prawa autorskiego. W związku z tym, celem niniejszego artykułu jest wykładnia art. 4 pkt 2 prawa autorskiego w kontekście wykonywania zadań publicznych przez muzea publiczne poprzez digitalizację i udostępnianie zdigitalizowanych zbiorów w Internecie, w szczególności zaś ustalenie, w jakim stopniu obecny stan prawny (*de lege lata*) pozwala na swobodne dysponowanie treściami cyfrowymi stworzonymi w procesie cyfryzacji¹⁷ przez muzea publiczne.

Zgodnie z art. 4 prawa autorskiego nie stanowią przedmiotu prawa autorskiego: 1) akty normatywne lub ich urzędowe projekty; 2) urzędowe dokumenty, materiały, znaki i symbole; 3) opublikowane opisy patentowe lub ochronne; 4) proste informacje prasowe. Przedmiotem rozważań będzie pkt 2 powołanego artykułu, w szczególności istotne jest ustalenie, czy treści cyfrowe w bazach danych wytwarzanych przez muzeum w procesie digitalizacji są desygnatem pojęcia „materiału urzędowego”, o którym mowa w art. 4 pkt 2 prawa autorskiego.

W judykaturze wskazuje się, że dokumentem urzędowym jest dokument sporządzony w przepisanej formie przez powołane do tego organy państwowe w ich zakresie działania, stanowią one dowód tego, co zostało w nich urzędowo stwierdzone lub zaświadczone¹⁸. Sąd Apelacyjny w Warszawie uznał, że księgi inwentarzowe muzeum mają status dokumentów urzędowych i jako dokument urzędowy korzystają nie tylko z domniemania autentyczności, ale też z domniemania zgodności z prawdą tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 k.p.c.)¹⁹. W literaturze wskazuje się, że pojęcie materiały urzędowe jest pojęciem szerszym

¹⁵ Czyli nie jest znany właściciel takiego obiektu.

¹⁶ Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, tekst jedn. Dz.U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631 ze zm.

¹⁷ Cyfryzacja w tym kontekście oznacza robienie zdjęć cyfrowych i umieszczanie ich w bazie danego muzeum, a następnie na stronie internetowej powszechnie dostępnej.

¹⁸ Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 10 grudnia 1997 r., III SA 889/96, dostępne w bazie www.orzeczenia.nsa.gov.pl (19 kwietnia 2015 r.).

¹⁹ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 28 kwietnia 2005 r., I ACa 982/04, Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych z 2006 r., nr 6 poz. 21.

od dokumentu urzędowego, a nawet zdecydowanie szerszym²⁰. Podnosi się, że formuła „materiały urzędowe” cechuje się stosunkowo dużą pojemnością, co pozwala zaliczyć do niej opinie urzędowe, w tym również te sporządzane na zlecenie organów administracji publicznej przez osoby trzecie; w odniesieniu do tego rodzaju materiałów pochodzących od urzędu, które zostały wytworzone w ramach jego kompetencji, dotyczą sprawy urzędowej bądź wreszcie powstały w rezultacie procedury urzędowej²¹, bez znaczenia pozostaje to, czy opinia urzędowa sporządzona została przez pracownika danego organu, czy też osobę trzecią działającą na zlecenie podmiotu publicznego²². Wskazuje się również, jako uzasadnienie tego rodzaju wyłączeń spod ochrony prawnoautorskiej, na intencję ustawodawcy, aby tego rodzaju urzędowe treści pozostały powszechnie dostępne, a korzystanie z nich nie podlegało prawnym ograniczeniom, tak by z „twórczości urzędowej” mógł korzystać każdy²³. Oczywiście na treść wielu takich materiałów składają się niekiedy fragmenty utworów lub utwory w całości (w szczególności fotografie), przejście takiego utworu powinno się odbywać na ogólnych zasadach prawa cytatu (art. 29 ust. 1 prawa autorskiego)²⁴. Jednocześnie w literaturze wskazuje się, że pojęcie „materiały urzędowe” oznacza materiały, które pochodzą od urzędu albo zostały przeznaczone przez odpowiednie władze do powszechnej znajomości (druki, formularze, testy egzaminacyjne)²⁵. Podaje się również, że jeżeli utwór pracowniczy powstał przy prowadzeniu „sprawy urzędowej”, czyli podczas wykonywania zadania publicznego, to zgodnie z art. 4 pkt 2 prawa autorskiego, nie stanowi on przedmiotu prawa autorskiego i nie podlega ochronie tego prawa²⁶. W wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego uznano, że wyceny sporządzone przez rzeczoznawców majątkowych na potrzeby gospodarowania nieruchomościami jednostek samorządu terytorialnego lub Skarbu Państwa są materiałami urzędowymi w rozumieniu powołanego przepisu, jako że służą gospodarowaniu mieniem należącym do jednostek samorządu terytorialnego lub Skarbu Państwa w celu wykonywania zadań publicznych; zatem wyceny tego mienia są konieczne

²⁰ D. Gabler, *Opinia urzędowa w świetle ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych*, Przegląd Legislacyjny 2012, nr 1, s. 78.

²¹ Uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2001 r., sygn. akt V CKN 458/00, LEX nr 52711; ponadto w uzasadnieniu wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 19 lutego 1997 r., sygn. akt I SA/Kr 1062/96, LEX nr 29303, wskazano, że użyta w przepisie art. 4 pkt 2 formuła „materiały urzędowe” odznacza się stosunkowo dużą pojemnością. Jest ona bowiem zdolna pomieścić wszystko, co nie będąc dokumentem, jest urzędowe. Przy czym cechę tę materiał może uzyskać, gdy pochodzi od urzędu bądź dotyczy sprawy urzędowej, bądź wreszcie dlatego, że powstał on w rezultacie procedury urzędowej.

²² D. Gabler, *op. cit.*, s. 78.

²³ *Ibidem*, s. 79.

²⁴ Zob. J. Barta, R. Markiewicz [w:] J. Barta (red.), *System Prawa Prywatnego, Prawo autorskie*, t. 13, Warszawa 2007, s. 59.

²⁵ *Ibidem*, s. 60.

²⁶ M. Drela, I. Gredka, *Prawo autorskie w działalności muzeów*, Warszawa 2014, s. 31.

do wykonywania zadań publicznych przez organy władzy publicznej powołane do gospodarowania mieniem publicznym i właśnie fakt ten przesądza o uznaniu ich za materiały urzędowe w rozumieniu art. 4 pkt 2 prawa autorskiego²⁷.

ZDJĘCIA MUZEALIÓW W INWENTARZU MUZEALNYM JAKO MATERIAŁY URZĘDOWE

Muzea mają obowiązek ewidencjonowania zbiorów i tworzenia baz danych zasobów. Ważne jest, że muzea gospodarują muzealiami jako składnikami mienia publicznego. Zatem w sytuacji gdy określone treści cyfrowe sporządzone przez pracownika muzeum publicznego (a także sporządzone przez podmiot zewnętrzny wobec muzeum publicznego, działając na jego zlecenie) zostały wykonane w celu realizowania zadania publicznego, wchodzą one do domeny publicznej. Oznacza to, po pierwsze, że nowo wytworzona treść (np. zdjęcie lub skan) nie nabywa statusu utworu jako przedmiotu prawa autorskiego, a po drugie, że wszelkie decyzje o korzystaniu z niej, w tym o rozpowszechnianiu, podejmuje organ administracji publicznej — dyrektor muzeum. W sferze działania muzeów publicznych materiał urzędowy oznacza więc treść wytworzoną przez osoby działające w strukturach organizacyjnych muzeum publicznego, lub na jego zlecenie, w celu wykonania zadań publicznych, co obejmuje także zdigitalizowane informacje wizualne o zasobach majątku posiadanego przez muzea. Jest niewątpliwe, że muzea publiczne sporządzają bazy danych dotyczące mienia publicznego (muzealiów) oraz mienia osób trzecich posiadanego przez muzea w celu realizacji zadań publicznych nakazanych im ustawą o muzeach. Elektroniczna baza danych eksponatów znajdujących się w muzeum jest w mojej ocenie z pewnością materiałem urzędowym w rozumieniu art. 4 pkt 2 prawa autorskiego, tak samo jak inwentarz muzealiów czy inwentarz depozytów prowadzone w postaci materialnej, które zostały nawet zakwalifikowane przez judykaturę do kategorii dokumentów urzędowych²⁸. Te zbiory danych są urzędową informacją na temat posiadanego przez podmiot publiczny majątku, którym on gospodaruje i zarządza.

Co prawda przepis art. 3 prawa autorskiego przewiduje, że zbiory, antologie, wybory, bazy danych spełniające cechy utworu są przedmiotem prawa autorskie-

²⁷ Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 21 lutego 2006 r., II SA/Gd 897/05, Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego i Wojewódzkich Sądów Administracyjnych z 2007 r., nr 2 poz. 41. Zob. też Głosę do tego wyroku: A. Niżnik-Mucha, Przegląd Sejmowy 2008, nr 1, s. 168.

²⁸ Zob. wyrok Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 28 kwietnia 2005 r., sygn. akt I ACa 982/04, OSA 2006, nr 6, poz. 21. Sąd ten orzekł, że księgi inwentarzowe muzeum mają status dokumentów urzędowych i jako dokument urzędowy korzystają nie tylko z domniemania autentyczności, ale też z domniemania zgodności z prawdą tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 k.p.c.).

go, nawet jeżeli zawierają niechronione materiały, o ile przyjęty w nich dobór, układ lub zestawienie ma twórczy charakter, bez uszczerbku dla praw do wykorzystanych utworów, to jednak większość inwentarzy zbiorów w muzeach nie ma charakteru twórczego lub oryginalnego — powstają one w wykonaniu przepisów rangi ustawowej, rozporządzeń²⁹ lub zarządzeń. Nawet jednak przy założeniu istnienia twórczej lub oryginalnej koncepcji bazy danych sporządzonych przez organ administracji publicznej w wykonywaniu zadania publicznego można byłoby mówić jedynie o materiale urzędowym w rozumieniu art. 4 prawa autorskiego pozbawionym ochrony prawnoautorskiej. W literaturze wskazuje się, że zasadą jest, iż inkorporowanie do bazy danych utworów korzystających z prawnoautorskiej ochrony wymaga zezwolenia od podmiotu praw autorskich, jednak z zastrzeżeniem dozwolonego użytku³⁰. Wspomniana zasada dotyczy obrotu prywatnego, w sytuacji zaś, gdy muzeum publiczne włącza fotografię muzealium do inwentarza muzealiów, zasada ta nie może mieć zastosowania. Prowadzenie inwentarzy zbiorów jest obowiązkiem muzeum, a częścią składową takiego inwentarza jest fotografia eksponatu.

PODSUMOWANIE

Na podstawie poczynionych wyżej uwag należy uznać, że w sytuacji, gdy baza danych jest materiałem urzędowym — a tak jest w przypadku informacji o zbiorach muzeów publicznych — nie stanowi ona przedmiotu ochrony prawa autorskiego. Taka elektroniczna baza danych w całości jest materiałem urzędowym, a treści cyfrowe stanowiące jej części składowe wytworzone w celu realizacji zadania publicznego są także materiałem urzędowym. W mojej ocenie informacja o zasobach muzeum wytworzona w postaci elektronicznej (zdigitalizowane informacje o zbiorach w bazie danych muzeum, co obejmuje też fotografie i skany) może być udostępniana jako materiał urzędowy z wyłączeniem ochrony przewidzianej dla utworów w prawie autorskim na podstawie art. 4 pkt 2 prawa autorskiego. Przepisy prawa nakładają obowiązek sporządzania tego materiału urzędowego, regulują jego treść, a dodatkowo zezwalają na prowadzenie tej bazy danych w sposób elektroniczny (§ 1 ust. 3 rozporządzenia w sprawie zakresu, form i sposobu ewidencjonowania zabytków w muzeach³¹). Przepis § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie zakresu, form i sposobu ewidencjonowania zabytków w muzeach przewiduje, że dla każdego zabytku pozyskiwanego przez muzeum zakłada się kartę ewidencyjną zawierającą dane identyfikacyjne określone w § 3

²⁹ W szczególności zob. rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 30 sierpnia 2004 r. w sprawie zakresu, form i sposobu ewidencjonowania zabytków w muzeach (Dz.U. Nr 202, poz. 2073).

³⁰ Tak J. Barta, R. Markiewicz [w:] J. Barta (red.), *op. cit.*, s. 872.

³¹ Zob. przypis 29.

ust. 1, informację o miejscu przechowywania i dokumentację wizualną. Podsumowując, należy stwierdzić, że skoro prowadzenie inwentarzy zbiorów muzealnych jest zadaniem publicznym, sam inwentarz muzealiów jest dokumentem urzędowym oraz istnieje obowiązek włączania do tych inwentarzy fotografii poszczególnych przedmiotów (muzealiów), to z pewnością treści cyfrowe obejmujące te fotografie są desygnatami materiału urzędowego, o którym mowa w art. 4 pkt 2 prawa autorskiego, i mogą być udostępniane publicznie w postaci elektronicznej w Internecie z wyłączeniem ochrony prawnoautorskiej.

EXECUTING PUBLIC TASKS AS A PREREQUISITE
FOR THE EXEMPTION FROM COPYRIGHT PROTECTION
WHEN INFORMATION ABOUT PUBLIC RESOURCES IS PUBLISHED
ON THE INTERNET AS A DATABASE OF DIGITALIZED POSSESSIONS
OF PUBLIC MUSEUMS UNDER POLISH COPYRIGHT LAW

Summary

The current key problem associated with access to culture is to adapt existing legislation to a new area of social life, i.e. Internet and the possibilities it offers: simple dissemination of information among the people. This problem also affected museums which in the new reality are forced to carry out their tasks using a new tool — the Internet. A large part of exhibits in public museums collections is subject to both regulations: public sector information and the copyright protection, where the third party (not a museum) is also entitled to copyrights. In the Polish legislative body, works are undertaken in order to implement the Directive of the European Parliament and of the Council 2013/37 / EU of 26 June 2013, amending Directive 2003/98 /EC on the re-use of public sector information (i.e. the Directive re-use), ordering to share resources located in museums. In this paper the author's aim is to analyze Art. 4 item 2) of the Polish Copyright Law in the context of exercising public tasks by public museums in the process of digitizing and making available online digitized collections. It is important to determine to what extent the current legal situation (*de lege lata*) allows to freely dispose of digital content created in the process of digitization by public museums. According to Art. 4 of the Polish Copyright Law the following are not subject to copyright: 1) legislative acts and their official drafts; 2) official documents, materials, signs and symbols; 3) published patent or protection; 4) simple press releases. In the opinion of the author, the content of point 2 of that Article allows to make a statement that database produced by public museum in the process of digitization of their possessions is designate of the term "official material" referred to in Art. 4 point 2 of copyright law, which allows free access to public databases online.